

1886

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasabos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér óra 15 kr.

Az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület kérdéséhez.

II.

Az alakulóban levő erdélyrészi magyar közművelődési egyesületnek egy másik czélja: e hazarészen lakó magyarságunk ugy anyagi tekintetben, mint számban sajnosan észlelhető hanyatlásának gátat vetni. — Ezt tenni minden nemzet fiainak jogukban áll, sőt kötelességük. Meg is tessék. Tegyük meg mi is. Tőlünk ezt zokon nem veheti senki. Nemzetünk a tovatűnt századok folyamán annyi rázkodáson, annyi keserves megpróbáltatáson ment keresztül, mennyin a világrészünkön lakó más nemzetek közül egy is aligha. — Védbástyái valánk Európának a török invasio ellen századokon keresztül. Ez a szolgálat pedig nagy áldozatokat követelt tőlünk vagyonban és vérben.

Ezen áldozatot meghoztuk ugyan, de meg is éreztük. E miatt hanyatlottunk vagyonilag, apadtunk számban. Azok a nagy harcok, melyeknek következménye az lett, hogy a török Európa nyugalmára, vallásos meggyőződésére, kulturális fejlődésére nézve félelmetes hatalom lenni megszűnt, részben Magyarország és Erdély rónáin és bércei között vívattak. Nemzetünk eme harcokban részt vett eleitől végig. Ezek nagy áldozatokkal jártak vagyonban és vérben. — Meghaztuk, de e miatt szegényedtünk, apadtunk.

Majd a vallásos meggyőződés szabadságáért, királyságunk mindegyre felfüggesztett alkotmányának visszaállításáért, az egyéni szabadságért és a jogegyenlőségért vívtunk véres harcokat. Ezen harcainkban rendszeresen velünk szemben találtuk a hazánk területén lakó nem magyar ajku testvéreink egy jó nagy részét. — hogy példakért messze ne menjünk — az erdélyrészi szászokat és románokat. Pedig a mi küzdelmeink ép' ugy folytak az ök-, mint a mi érdekünkben, mennyiben az alkotmányért és jogegyenlőségért vívattak.

Az ezek érdekében folytatott küzdelmeink is nagy áldozatokat követeltek tőlünk vagyonban és vérben. — Meghaztuk, de e miatt szegényedtünk, számban apadtunk, gyengültünk.

Most, a visszanyert alkotmányos szabadság

védzárnyai alatt teljes jogegyenlőségben — hála Istennek — a béke áldásait élvezzük.

Ezt a kedvező állapotot kötelességünk arra használni fel, hogy a tovatűnt viharos események által a nemzet testén ütött sebeket gyógykezelés alá vegyük s a bajt eltávolítani igyekezzünk. Ezt tennünk annyival inkább kötelességünk, mert a magyar állam egysége eszméjének kipróbált hívéül a válságos körülmények között mindig a magyarság bizonyult. A magyar érzi, tudja, hogy neki itt kell élnie, hol elődei éltek. Ezen állam határai között kell keresnie jóllétét, munkáitania fejlődését, s épen azért nem tekintget hazája, állama határain kívül semmiféle. Igyekszik anyagi és szellemi erejét kiteljesíteni mérvben itt fejleszteni, első sorban a magyar állam erősödése érdekében.

Hiba lenne-e hát, ha a társadalom igyekszik oda hatni, hogy ezen államalkotó s a magyar állameszméhez jó és rozsz körülmények között mindig hűnek bizonyult nemzetet társadalmi uton erősítse anélkül, hogy eme törekvés nem magyar ajku testvéreinknek bármilyen tekintetben kárára ártalmára lenne.

Ugyanis az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület czélja koránt sem az, hogy nem magyarajku polgártársainkat magunkba beolvasszuk, hanem az, hogy magunkat védjük a más népbe való beolvadás ellen. Ezen védekezésre pedig — főleg az erdélyi részekben a tapasztalat tanúsítása szerint — nagyon is szükség van. A megyéken egész községek, melyek régebben tiszta magyar községek voltak, vesztették el magyar jellegüket s lettek többnyire oláhokká. Azokat is, melyek magyar nemzetiségűkhöz ez ideig hűvek maradtak, kisebb-nagyobb mértékben fenyegeti ez a baj, főleg mióta a birtokos osztály birtokait kezdi bérbe adni s a városokba költözködik. Még azon időkben is, mikor a magyar birtokos osztály rendszeren otthonát falusi birtokain találta fel, mikor vagyonos volt, mikor a köznéppel naponkint érintkezett, mikor ennek tanácsadója volt, örömeiben osztozott, szükségében, nyomorúságában segítette, gyámolította, ha baj fenyegette bármely oldalról az ellen védelmezte, nemzeties érzületét melengette, hitét ápolta, templomokat, iskolákat épített s általában a vallásos élet és a nevelésügy fenntartása és

előmozdításához gazdag dotatiókkal járult, — még azon időkben is előfordult imitt-amott az erdélyi magyarság egyrészenek a nemzetestől elszakadása s más nemzetbe való beolvadása. Mennyivel inkább fenyeget minket, Erdélyben élő magyarokat ez a baj most, a viszonyok gyökeres megváltozásával, mikor birtokosságunk elszegényedésnek, hanyatlásnak indult s a vidék legtöbb községeiben a magyar nemzeti érzület istápolója megszűnt lenni.

Az erdélyi megyék községeiben a magyar nemzeties érzület fenntartása ma már csak egy-egy nyomorúságosan fizetett pap s még nyomorúságosabban fizetett iskolatanító vállaira nehezül. — Ezek ugyan teljesítik híven kötelességüket, a miként teljesítették minden időben, de ha segélyükre nem sietünk, csak magukra hagyva a nagy feladattal nem képesek megbirkózni s magyarságunk pusztulása az eddiginél még nagyobb mérvet fog magára ölteni.

Az állam kormányától azt nem várhatjuk, hogy ilyen őrtálló szerepet vállaljon magára és teljesítsen. Ő kormányja az állam területén élő minden nemzetiségnek. Neki az a kötelessége, hogy felügyelje és fenntartsa az állam területén a közrendet, személy- és vagyonbiztonságot. A szentesített törvények értelmében igazságot szolgáltatasson vagyoni állás és személyre való tekintetek nélkül az állam minden polgárának. — Az állam hivatalos nyelvének tekintélyét fenntartsa, az erre vonatkozó törvényeknek érvényt szerezzen. Kísérje figyelemmel a közművelődési ügyet, azt a rendelkezése alatt álló eszközökkel fejlessze, támogassa s vigyázzon, hogy állameliens irányt ne vegyen stb. — Szóval az állam kormányának az állam egyetemének ügyeit kell intéznie jóllétének előmozdítására, benn és az állam határain kívül emelésére kell törekedni. Ez áll jogában és kötelességében — és koránt sem az, hogy egyik nemzetet dédelgesse, a más meg elhanyagolja, mert ismételjük, hogy ő az állam területén élő minden nemzetiségnek kormányja. Mint magánember nemzeties érzületét ápolhatja akárki. Nemzete érdekében megtehet és kell is hogy megtegyen mindent, mit ennek érdekei tőle méltán megvárhatnak és megkövetelnek, de mint az állam kormányának tagja, mint köz-

TÁRCZA.

Magányban*)

Keserv!
Fenekig ittam kelyhedet . . .
Keblem sötét, mint vészes Ozeán,
Melyből keservek hangja szól felém:
Az elfutó időnek szárnyain
Hová repültetek
Ti fényes álmaim?
Itt hagyttatok a bunak napjain.
Vihar csapong éltetek tengerén,
S felém tolongó árnyai
Szívemben
Jaj-hangokat, sohajt fakasztanak . . .
Haragra gyult az ég is ellenem;
Ajkam fohászain panasz fakad;
Ényészet s pusztulásra hullanak
Könnyem kiomló zápori . . .
Majd ott a sir ölen ha nyughatom!
Hálátlanokkal küzdök utamon . . .
Ne bánstatok!
Sorsüldözött vagyok . . .
Mi rejlik még jövőm sötétiben?
Oh jer! beszélj reményem és hitem!
Lecsendesül-e majd a fergeteg?
Lesz balzsamod beteg szívemre még?
Kicsalsz-e dalt e bus romok közül?

*) Hozta a „Közművelődés” f. évi 4. száma.

Egy égi szó felém emelkedik:

Kétség
A törpe lelkekben fakad!
Küzdés az élet
Sirmi nem szabad . . .!
E bájzenében olvadó szavak
Hangján, biztatva int felém
A hit,
S kitárva bizalmamnak karjait
Egy szebb világuk édenébe visz . . .
Büszkén emelve hordom már fejem!
S a gyermekévek édes álmaim
Nyugalmat int felém a mult,
Küzdésre hív a bus jelen . . .
Jövömbé látta a remény,
Melynél győzelmi palmaág terem . . .
S hol álmainkat égi kéz szövi! . . .

Fülei Sz. Lajos.

AZ ÖRDÖG HÁROM AJÁNDÉKA.

— Phantasticus elbeszélés. —
Parfait Pál után francziából
BALÁZS JÓZSEF.
VI.

A törpe jóslata beteljesült, Myrta másnap „igen“-nel válaszolt.

Myrta atya ugy határozta, hogy minden halogatás nélküli még az nap megtartják a menyegzőt. A menyasszony elragadóan szép volt, csupán arcának üdésege veszett el egy kevésbé, hol némi sáppadtság volt észrevehető, mely arra látszott mutatni, hogy az éjjel virrasztásban töltötte.

Sajátságos volt azonban, hogy e sáppadtság egyre inkább növekedett.

Abban a pillanatban, midőn Myrta az óhajta várt nyilatkozatot megtevé és a midőn Lajos örömtől ittasulva karjaiba szorítá az ifju leányt, udvarnok lépett be, levelet hozva Lajos részére. A levélbe eme sorok valának írva:

„A szerelem és Isten előtt az emberek mindannyian egyenlők. Ön báró úr azt a nót rabolta el tőlem, a kit én szeretek. Remélem nem fog vonakodni azért lovagias elégtételt szolgáltatni nekem. Két óraker a Lhan partján várni fogom. Wilfrid.”

Lajos nem sokáig habozott, vette kardját s lóra patatva elhagyta a kastélyt.

A mint azonban kilépett a kapun, ugy tetszett, mintha nevével kiáltaná valaki. Visszaforodul s látja, hogy egy szegény koldus nyujtja feléje alamizsnáért kezét.

Lajos egy aranyat vetve neki, indulni akart, a koldus azonban lovát kantárszáránál fogva visszatartva szólt:
— Uram, ön jót tett velem és én nem szeretnék hálátlanak maradni.

Lajos megreszketett e hang hallatára.
— Ugyan mit akarsz még velem? remegve kérdezé.
— Még? Hiszen én soha semmit sem kértem öntől.
— Hagyjuk a tettetést! Hogyan szólítsalak, Athanáz-nak-e, vagy Osmosnak?

-- De uram, az én nevem sem Athanáz, sem Osmos, s ön nagyon téved, ha ezek valamelyikének tart engemet. Az én nevem Péter s egy nyomorult koldus vagyok.

— Mit akarsz hát mondani? kérde Lajos türelmetlenül.

— Azt, hogy ön ma meg fog halni.
Lajos mosolygott.

hivatalnok specialis nemzetiségi érdekek szolgálataiba nem szegődhetik senki.

Az ilyen specialis nemzeti érdekek támogatása a társadalom kötelessége. Ereje is van hozzá, hogy ezt tegye.

Ilyen közművelődési egyleteket szász és román ajku testvéreink egy és más elnevezés alatt már régen létesítettek. Miért ne hoznánk létre ilyeneket Erdélyben mi is magyarok, ha ilyennek szükségét érezzük, a mint hogy valóban érezzük?

Megyénk közigazgatási viszonyai 1884. év második felében.

Tek. közigazgatási bizottság!

A nagyméltóságú közmunka és közlekedési m. kir. miniszterium hatáskörébe tartozó ügyekről jelentésemet az 1884-ik év második felére vonatkozólag a következőkben van szerencsém előterjeszteni:

1. A megye területén átvonuló államut hossza 45.4 km. Ezen útszakaszon van összesen 128 mütárgy, melyek közül a lefolyt félévben 4 mütárgy lett kijavítva, és pedig a 81. 83. 89. és 94. számú mütárgyak.

A folyó évre engedélyezett 1263 két köbméter tartalmu kavicsshalomból a felülvizsgálat megejtéséig kiszállított 1168 kavicsshalom, hátrálékban maradtak vállalkozók 95 kavicsshalommal. Ezen hátrálékban maradt 95 kavicsshalomból vállalkozók a nagyméltóságú közmunka és közlekedési m. kir. miniszteriumnak 1884-ik évi december 11-én 46328. szám alatt kelt rendelete alapján az 1884-ik évi decz. 31-ig engedélyezett szállítási határidőig kiszállítottak 25 kavicsshalom, hátrálékban maradtak 70 kavicsshalom átvétele után más vállalkozóval leendő kiszállítása czéljából a m. kir. államépítészeti hivatal jelentését és javaslatát a nagymélt. közmunka és közlekedési miniszteriumhoz azonnal megfogja tenni.

Az állami ut általában az év egész szakában jó karban volt s az utászok által kellő szakértelemmel és szorgalommal kezeltetett.

2. A törvényhatósági utak összes hossza 520.7 km., melyeken összesen 1167 mütárgy van, a törvényhatósági utakon jelenben 5 utász és a közmunka ellenőrzésére s az utak felügyeletére 11 utbiztos van alkalmazva. A törvényhatósági utak közül a rendes kezelés czéljából a lefolyt félévben a Gyulafehérvár-zalathna-abrúdbánya-topánfalvi hadászati ut és az Abrúdbánya-verespataki postaut felmértetett s e vonalon a kilométer oszlopok felállítottak, a mütárgyak számozottak és leltárba vétettek.

Az utak közül a kisenyedi, balászfalvi és marosújvári szolgabírói járásokban létező utak egyrésze kiépítetlen, a fenntartás is csak homokkal eszközöltetik, miután ez utak közelében más fedanyag nem található és a megye anyagi viszonyai eddigéig nem engedték meg azt, hogy azokra a távolabbi vidékekről szállítasson kellő mennyiségű anyagot, azonban a lefolyt félévben e tekintetben is mutatkozott némi haladás, a mennyiben a Marosludas-czintosi utra 600 m. kavics szállított vasuton Nagy-Enyederől.

Ezen utnak továbbra való kellő karban tartása, valamint a Felsőújvár-szárzvámi utvonal gondozása, nemkülönben a Balászfalva-pókafalvi ut kellő karban tartására a jövő évben remélhetőleg nagyobb figyelem fog fordíttatni.

— Hát az a Wilfrid valami Herkules talán?
— Epen nem uram; egy egyszerű hajós csupán.
— Hogyan!? Egy hajós!? Ugy majd elküldöm hozzá szolgálmat.
— De szolgál nem fogaak többé visszatérni.
— Elküldöm hát físzajmat.
— Az gyávaság volna. Aztán meg azok sem térnének vissza.

— annyira erős volna?
— Csodálatosan — és aztán. . .
— És aztán?
— Még a mellett sérthetetlen.
— Sérthetetlen? Akkor hát mit tehetek én?
— Vegye e tört, uram!
Add tehát! Esküszöm, hogy Wilfrid kezem által meg fog halni.

— És e szavakra mint a szél vágatott tova, nem vévén észre azt a ravasz mosolyt, mely ellebbent a koldus ajkain, nem még örömhahotáját sem, melyben azután kitört.

VII.

Villámsebességgel közeledett a kitűzött hely felé. Mintegy tíz percznyi idő után lova magától megállott. Wilfrid, ki egy kiváló szégségű szöke fiatal ember vala, már várakozott reá.

— Ön megelőzte a kitűzött időt, báró ur — szól Wilfrid.

— Igen, válaszolt Lajos leszöke lováról — siettem, hogy minél előbb végezhesünk.

— Fegyvere, báró ur?

— Itt van! — szól Lajos előhuzva a koldus által adott tört.

A megyei utálózatba felvett utak közül rendkívül fontosak a Gyulafehérvár-zalathna-abrúdbánya-topánfalvi és a Dicsőszentmárton-balászfalva-tövis-gyulafevári hadászati utak, melyeknek kellő karban tartása és gondozása nem csupán megyénk érdekében fekszik, de kiváló figyelembe volna részesítendő az állam-kormány részéről, mivel a jelzett utak fenntartása nem csak hadászati, nemzetiségi, de főleg az első, bányászati szempontból oly annyira fontos, hogy a bányászat emelkedésére s hanyatlására egyaránt befolyással bír.

Valamint a megelőző jelentésünkben is kellően kifejtettük és indokoltuk, hogy most is indítatva érezzük magunkat annak kijelentésére, hogy csakis ezen utaknak, vagy legalább a Gyulafehérvár-topánfalvi utak az állam által történt átvétele esetén remélheti a megye közigazgatási bizottsága azt, hogy a megye többi törvényhatósági utjait nem csak kiépítheti, de azt állandóan jó karban tartani képes leend.

A községi utak közül a lefolyt évben kellőleg kijavítottak a Gyulafehérvár-borberek-okmár-bokaji községi ut, mely Hunyadmegyét egy új irányban köti össze megyénkkel.

A megyei közmunkából az év folyamán le lett szolgálva 32457 kétfogatu igásnapszám, 584 egyfogatu igásnapszám és 51896 kézi napszám, hátrálékban maradt 5017 kétfogatu és 8517 kézi napszám. Ezen nagybömbű hátrálék azon okból maradt fenn, mivel az elmúlt év szerfelett esős lévén a közmunka leszolgálása a gazda közönségre való tekintetből az ősi időnyre halasztott, akkor pedig a korai tél álta utját a közmunka leszolgálásának.

Az év első felében az összes közmunkatartozás 1540 egyfogatu igás 52676 kétfogatu igás és 103860 kézi napszámban lett kimutatva, míg az év végén 1554 egyfogatu, 54814 kétfogatu igás és 103386 kézi napszám van felvéve. Ezen különbözet onnan származik, hogy az év folytán a marosújvári járás közmunkája a kir. épít. hivatal előterjesztése alapján vizsgálat alá vétetett s a talált eredmény szerint kijavítottak. Ezen vizsgálatból kifolyólag emelkedett a 24277 frt 20 krt tevő közmunkaváltás is 26419 forint 60 krra.

A közmunkaváltási hátrálék a megelőző évekből visszamaradt hátrálékokat is tekintetbe véve 13248 forint 28 kr. Ebből régebbi hátrálék 4782 frt 88 kr, az 1884. évre esik 8465 frt 40 kr. Ezzel egyidejűleg felmüvelendőnek tartjuk, hogy az összes közmunkaváltási hátráléknak felhajtása iránt erőlyesen intézkedünk.

A lefolyt félévben újra építetett 5 hid és 8 átereszt, az egész év folytán 13 hid és 17 átereszt, és pedig teljesen kőből 2 hid és 5 átereszt, kijavítottak 15 hid és 25 átereszt.

A lefolyt év folyamán állami segélyvel kiépített a Gyulafehérvár-abrúdbánya-topánfalvi utnak „Nagyhegy” nevű szakaszán két átereszt és az ezek mellett lévő utszakaszok. Ezen munkálat is a korán beállott tél folytán felülvizsgálható nem volt.

3. Vasutgyben a következő nevezetesebb mozzanatok merültek fel:

Nagy-Enyed városa a felenyedi patakon a nagyenyedi indóház közelében fekvő hid csekély mérete s az ez által előidézett vízkárok megtérítése s a létező bajoknak orvoslása végett a közigazgatási bizottság előtt panaszt emelvén, kártérítési igényével elutasítottat, ellenben a m. kir. államvasutak igazgatóságának meghagyatott, hogy a létező

Wilfrid is elövette övéből törtét.
Az ellenfelek szembe állottak egymással. A viaskodás azonban nem sokáig tartott. Wilfrid szíven találtatva ingadozni kezdett.

— Az ördög-e ön, báró? — kiálta föl hevesen.
Aztán megszorította törtét s még egyszer megforgatta azt.

— Átkozott! kiálta s erős és mély nyögést hallatva földre rogyott és kiadta lelkét. E pillanatban, a nélkül, hogy Lajos észre vette volna, a Wilfrid holt teste mellett lévő fára egy kis madárka szállt.

Lajos még egy tekintetet vetve a holt testre, mély megindulást érezett és oly keserű fájdalom marcangolta, mint hogy ha szívét tépték volna ki. Sietett azért minél előbb elhagyni e szomorú helyet s lovára pattanva, a kastély irányában gyors vágatással eltűnt.

Mihelyt eltávozott, a kis madárka is szárnyaira kelve, elrepült s nemsokára egy kis rózsaszínű tartva csőrében visszatért és ismét azon helyre szállt, a honnan elrepült. Aztán a rözsát körmeivel a faághoz szorítva, csőrével leveleit kezdte egyenként lefosztani.

Erre sajátoság tünemény volt észlelhető. Minden egyes levél lehullására ugyanis, mely Wilfrid sebéit érinté, a tör egyre kezdett jobban kijönni, mignem az utolsó levél érintésére oly különös zajjal esett ki, mintha valaki fogait csikorgatta volna. Ekkor a kis madár ismét szárnyra kelve, egy a kastély felé siető rózsafelhőbe eltűnt.

(Vége köv.)

bajok elhárítása czéljából a szükséges műveleteket egy év lefolyása előtt terjessze be.

Az Alsó-Orbó határából lefolyó „Vafea Száka” patak helytelen vezetése miatt árvizek alkalmával a rétbirtokosok földjeit előtven s a vasutat is veszélyeztetvén, a m. kir. államvasutak igazgatósága 2496 és 2497 számú szelvények közt egy új hid építésében marasztaltatott el, mely a folyó év második felében helyre is állítottatott.

4. Vizszabályozási társulatok a megye területén nincsenek s a felmerülő kisebb víziúgyek a kir. építészeti hivatal közbejöttével s annak javaslata alapján intéztettek el.

Ezzel kapcsolatosan felhivandónak tartjuk a nagymélt. közmunka- és közlekedési m. kir. miniszterium figyelmét a Maros folyó által megtámadott Alvincz és Borberek községek ügyére, a melyeknek megvédése czéljából a nagymélt. miniszterium meghagyása folytán a szükséges terveket a kir. államépítészeti hivatal a hozzánk tett jelentése szerint már felterjesztette. Efelőre nincsen kiállítás a Maros gyökeres szabályozása, de az említett községek ügye nem is függ össze egy általános szabályozás kérdéseivel s még ha összefüggne sem lenne elhalasztható az általános szabályozás megoldásáig, mert e községek a Maros fenyegető, s évről-évre nagyobb mérvű pusztító hatásának vannak kitéve, s ha azok megvédését a magas miniszterium erőlyesen kezébe nem veszi, két, a nemzetiségi tekintetben is oltalmat érdemlő község lesz a végső pusztulásnak kitéve.

5. A megyében összesen 431 vízimalom van, és pedig ebből 30 hajómalom, melyekre senki sem gyakorol felügyeletet. Ohajtandónak tartanók ezen hajómalomok nyilvántartása és kezelése czéljából az államépítészeti hivatal kellőleg utasítottak.

6. Gözkazán van a megye területén 40. Ebből a lefolyt félévben megvizsgáltatott 3. megszámláltatott valamennyi.

7. A postaúgyek menete a lefolyt félévben is rendes volt és sem a személyzet, sem az ügykezelés ellen panasz fel nem merült.

8. A távirdugyek menete rendes volt, a távirdu-intézet személyzete hivatásának tökéletesen megfelelt, a távirduhálózat fenntartása és felügyelete körüli szolgálat pontosan teljesített.

Alsó-Fehérmegye közigazgatási bizottságának 1885. évi január hó 15-én Nagy-Enyeden tartott üléséből.

A m. kir. államépítészeti hivatal.
Nagy-Enyeden, 1884. jan. hó 13-án.

Pünkösti Ferencz,
kir. mérnök.

Bukaresti utazásom s élményeim.

— Józsa Zsigmond, exlegatus. —

Előre kívánom becsátani kedves olvasóm, hogy nem czéлом becses figyelmedet tudományos megfigyelések — ethnographiai és topographiai észleletek — száraz leírásával untatni, mely esetben mi sem kezeskedik nekem arról, hogy szerény közleményem rég feledésbe ment, vagy átpillantásra sem méltatott é r d e k t e l e n tárgyak sorozatát nem szaporítja bibliothéka díszes polezain; mi sem ment meg azon kellemetlen meglepetéstől, melyben valamelyik nebulóm egy fatális pillanatban akaratlanul részesítene, midőn a fűszeres boltban megrendelt egyszerű vaesorámat saját ékes soraimba pakolná élm. Ilyenemű ismertetések Bukarestről német és franczia s talán még magyar nyelven is jelentek meg. Ezekre utalom az érdeklődő, tudománysozjas olvasót. — Én saját egyéni tapasztalataimot adom, úgy amint vettem, lehetőleg tanulságosan és érdekesen, de — tekintettel igen sok különben mivel emberül tapasztalt, a bukaresti viszonyokra vonatkozó tájékoztatásra — mindig tárgyilagosan.

Alig ha akadna olvasóm közül olyan, ki teljesen ismeretlen volna bérezes hazánknek a vaspálya által szelt téiben rideg, nyárban vadregényes vidékeivel; s másfelől mindenkinek, ha csak utazott, volt alkalma tapasztalni a gőzutas kényelmeit és kényelmetlenségeit, a vasuti személyzet c s e n g ő s z ó v a l megvársárolható udvariasságát, illetőleg — ha a sors a harmadik osztályu utazásra prédesztinálta, mint az ünnepi legatusokat rendszeren — gombaságait. Ezeket tekintetbe véve, kevés újat mondhatnék olvasóimnak, ha erdélyi utazásomnál hosszabban időznék.

Aránylag nagy lassan haladtunk. Ne csodálkozzanak kérem! — Bizonyos vagyok benne, miszerint olvasóm mindnyájan tudják, hogy a diák főképp ha osztályos is — gyorsvonaton nem utazik s harmadik osztályos is csak azért, mert nincs negyedik. Tehát, mint említém, lassan haladtunk. Utunk kezdetben a szászok nagy szorgalommal mivel, gazdagon fizető mezőin, majd az Olt folyónak erdős, buja legelőkkel gazdag völgyein vezetett. Benn a kupében t a r k a közönség diszjelgett. Piros arczu vig székely leányok fesztelen nevetéseikkel s naiv danáikkal, — melyhez a kerek egyhangu dübörgése gombában s e c u n d á l t — nem igen látszának respektálni vis-a-visomnak, egy az olajfák hegyének illatos légköréből ide plántált kseftes izraelitának szendergési hajlamait. Da-

laik érdekesek fogva; némely tájzólással pl lékszem — harmonikus

M

Magam, a szomszédom dagogiai beszan panaszközönyről. M felü sinek kügoru törvény — a szülők a műveltségben várható. rég elvesztett stratégiai moékitett hadit a hadfi daczá o b e n n e, e az volt, hogy — magyarul tott. Később előtem gyan „ühüm”-öt b mikát, melyt revezette.

Ilyen s g o d v a vég hideg párába (éjjel volt) való löbe szállásol szerepeket se okoskodva: mit hoz, —

Dr. Smoll

Az eskü között: az alakul, kik közt terelhetők, esküdt közül részere a kezbizonyíték s deszen szívsz s kiegészve h ságtalan s az sokszor ford véleményben ben ellentété hanguság kö az eskü is a latkozzanak é Vagy mindn egyik rész fe zájárul a né lenséget elke elegendő, és szükséges az

Ne gó kü hallgatta bántotta ön bölecebbnek állítását két nagy kitartás a vitában. O igen szépen deusként — belefáradtam bez kezdjek mi elárulta, lehetővé tett mivel nem hogy megm meg. — U még jó dara Tabith salgásába, v czélba venn gyet hozhat tózzett Liana egészen érzé lehet állítani, emlitette be Skócia azon hadnagy ker felé visz mi

1886

műveleteket egy...
...Száká" patak...
...a rétbirtokosok...
...a m. kir...
...zamu szelvények...
...el, mely a folyó

...területén nin...
...a kir. építészeti...
...intézetek el...
...tartják a nagy...
...miniszterium fi...
...Alvincz és Bor...
...gyedése ezéjjából...
...tán a szükséges...
...hozzánk tett je...
...re nincsen ki...
...mlített községek...
...abályozás kérdé...
...elhalasztható a...
...közszégek a Mar...
...szító hatásának...
...gas miniszterium...
...ségi tekintetben...
...só pusztaulának

...om van, és pedig...
...m gyakorol fel...
...malmoknak nyil...
...pítészeti hivatal

...40. Ebből a le...
...mléltetett vala...

...élemben is ren...
...gykezelés ellen

...vált, a távirda...
...u megfelelt, a...
...körüli szolgálát

...tságának 1885...
...tülésből.

...ti Ferencz...
...z. mernök.

...nyeim.

...sóm, hogy nem...
...egfigyelések —...
...száraz leírá...
...eskedik nekem...
...ledésbe ment...
...elen tárgyak...
...s polozáin; mi...
...estől, melyben...
...an akaratlanul...
...egre n e l t...
...pakolná elem...
...s francia s ta...
...Ezreke uta...
...— En saját...
...tettem, lehető...
...tettel igen sok...
...nkaresti viszo...
...tárgyilagosan...
...u, ki teljesen...
...lya által szelt...
...fel; s másfelől...
...tapasztalni a...
...a vasuti sze...
...ndvariasságát...
...ntázásra pré...
...adesen — go...
...s újat mond...
...hosszasabban

...sodálkozának...
...rint olvasóim...
...még legatus...
...k osztályon is...
...mint említém...
...ok nagy szor...
...majd az Olt...
...yein vezetett...
...t. Piros arczu...
...s naiv danáik...
...rgése gorom...
...spektálni vis...
...égköréből ide...
...ajlamait. Da-

laik érdekesek voltak eredetiségüknél, természetességüknél fogva; némelyike nagyon is bizarr volt. Az udvarhelyszéki tájszóval produkált darabok egyikének — ha jól emlékszem — ez a sajátos, nem mondhatnám valami harmonikus hangzású refrainja volt:

„Ugy forogjál az eszembe,
Mint a láng az kemenczébe.“

Magam, a menyinyire az említett concert engedé, szomszédommal, egy gör. kath. tanítóval elegyedtem paedagogiai beszélgetésbe. Művelt embernek látszott. Sajnosan panaszkodott a körében tapasztalt iskoláztatás iránti közönyről. Megnyugtattam az amicét, hogy bizony nálunk felé sincs különben, mert az iskoláztatásra vonatkozó szigoru törvények daczára — főképp elfelejtett faluhelyeken — a szülők kárhözvát és sajnálatra méltó apathijá miatt a műveltség álltalános fejlődése a messzi kétes jövőben várható. — Kabinetünk tulsó felében egy naptárát rég elvesztett „hölgy“ igyekezett szemének és kezének stratégiai mozdulataival szemben ülő kaczkiás bajszszal ékített hadfit megostromolni. Azonban, mint észrevettem, a hadfi daczára, hogy a rakéták fogékony talajra találtak benne, erősen állta a tüzet. Legfureszább a dologban az volt, hogy az említett hölgy — semmit sem véve észre — magyarul vezényelt s a jámbor hadfi németül hallgatott. Később kislult, hogy magyarul csak — a folytonos s előttem gyanussá lett — hallgatásának refrainjét képező „ühüm“—öt bírta, kivéve természetesen a gestust és mimikát, melylyel makacs, de tapasztalatlan támadóját félvezetete.

Ilyen s ezekhez hasonló tapasztalatokkal gazdagodva végre megérkezém a sötét, csúcsával a felhők hideg páráiban furdó C e n k lábainál akkor éppen alvó (éjjel volt) városba — Brassóba. Itt a „Korona“ vendéglőbe szállásoltam be magam, mely alkalommal a hordári szerepeket saját becses személyemnek tartám fenn, így okoskodva: „hadd szokjunk hozzá, kétes a jövő, ki tudja mit hoz, — hátha még...“ stb.

(Folyt. köv.)

CSÁRNOK.

Szemelvények

Dr. Smollett „Humphry Clinker“ ez. regényéből.

— Angolból Dr. M. — (Folytatás.)

Az esküdtészeki intézményről Lismahago így nyilatkozott: az esküdtészek többnyire tanulatlan polgárokból alakul, kik könnyen tévednek, félvezethetők s rossz irányba terelhetők, mert ha a perlekedő felek valamelyike a 12 esküdt közül csak egyet is megnyer, biztosította a maga részére a kedvező ítéletet. Az ekként megnyert esküdt bizonyíték s meggyőződés daczára véleménye mellett rendszeren szívósan kitart, míg többi társai kifáradva, elfáulva s kiehelve hozzácsatlakoznak s ez esetben az ítélet igazságtalan s az esküdték valamennyien esküszegők. — De sokszor fordul elő, hogy az esküdték igazán különböző véleményben vannak s meggyőződésük egymással merőben ellentétes, de ítélet nem kelhet, ha nincs teljes egyhangúság köztük, őket pedig nem csak lelkiismeretük, de az eskü is arra kötelezi, hogy meggyőződésük szerint nyilatkozzanak és ítéljenek. Ily esetben mi lesz az eredmény? Vagy mindnyájuknak éhen kell elpusztulniok, vagy az egyik rész feláldozza meggyőződését kényelmének s hozzájárul a nézete szerint téves ítélethez. — Ezen képtelenséget elkerülték Svédhóban, hol az egyszerű többség elegendő, és Skóciában, hol ítélethozatalra háromnegyede szükséges az igénylő szavazatoknak.

Ne gondold, hogy ez okoskodásait ellenmondás nélkül hallgattam. — Világért sem, sőt megvallom, nagyon bántotta önértetemet azon negélyezése, hogy annyival bölesebbnek tartotta magát a többi embernél. — Minden állítást kétségbe vontam, számtalan ellenvetést tettem, nagy kitartással érveltem, heves, sőt éppen mérges valék a vitában. Olykor meghökölts s egy párszor úgy hiszem igen szépen meg is cáfoltam, de ő bukkásából — Antdeusként — kettőzött erélylyel pattant fel; végre aztán belefáradtam s végkép kimerülve igazán nem tudtam mihez kezdjek, mikor szerencsémre oly tárgyat ejtett el, mi elárulta, hogy őt jogi pályára nevelték, s e vallomás lehetővé tette, hogy tisztességgel hátráljak meg a vitából, mivel nem lehet várni tőlem, kit semmire se neveltek, hogy megmérkőzzek oly férfival, ki szakmájában öszült meg. — Ugy hiszem azonban, hogy sok megjegyzésén még jó darab ideig lesz mit rágódnom.

Tabitha nővérem vagy mivel belebolondult eszes társalgásába, vagy mivel feltett szándéka mindaddig mindent czélba venni, minek férfiformája van, míg házassági frigyét hozhat létre, — elég az hozzá, merész támadást intézett Lismahago szíve ellen, — Ernőt pedig noha nem egészen érzéketlen tapasztalt szívességei iránt épen nem lehet állítani, hogy felette érzékeny. Néném nem egyszer említette behízogón, mennyire örülnék, ha elkísérne Skóciára azon részeibe, melyeket utba fogunk ejteni, de a hadnagy kereken kijelenté, hogy az ő útja egészen más felé visz mint a miénk s hogy a mi őt illeti, az ő társaságának semmi hasznát sem vehetnők, mivel kora fiatalaságában hagyván el hazáját, azt nagyon kevésbé ismeri s így nem tudna szükség esetén utasítani, vagy valamelyik előkell családdal megismertetni. Mint mondá, ellenállhatatlan vágy úzi, hogy meglátogathassa ősi fészket. bár kevés örömet ígér magának, mert értesülése szerint unokaöccsese — a mostani tulajdonos — nem arra való, hogy fenntartsa a család becsületet. De megígérte, hogy mivel a nyugoti oldalon szándékszunk visszatérni, figyelemmel kísérelndi vándorlásainkat s azon lesz, hogy ** városban tiszteletünkre lehessen. Így hát elbucszott tőlünk s nagy délczezen elporoszkált nagy, csontos, elsoványodott, roskadt inn, fogatlan paripáján a gazda valóságos képmásán s e két lény valóban oly festői látványt nyújtott, hogy szívesen megadtam volna egy pár száz forintot valamennyire sikerült lera, zolásukért. (Folyt. köv.)

Naplómából.

Berlin, 1885. január hó.

(A mi „Vereinknek.“)

Ha már irtam néhány vonást a németek „verin“-jairól, illő csupán hazafiságból is, megemlékezmem a miénkéről is. Ugyan valami rendkívüli dolgokat nem mivel a mi szegény „Magyar Egyesületünk.“ de elég már magában az, hogy létezik, még pedig 1846. óta és így legrégebb a külföldön létező magyar egyesületek közt és egyszersmint Berlinben első az idegen nemzetek egyesületei közt. Ha a vendégkönyvet forgatjuk igen sok jelesünk neveit találjuk meg abban. És nem is csak azok neveit tartalmazza ez, kik az alapítás óta fordultak meg Berlinben, hanem egészen 1816-ig megy vissza.

Még sejteti sem lehet, hogy valjon miféle alkalom hozta össze e neveket, azaz ki gondoskodott, hogy a Berlinben megforduló nevei egy füzetbe beirassanak? Azt sem tudja a mai nemzedék, hogy e füzet mikép került aztán a megalakult egyesület birtokába, elég az, hogy most a vendégkönyv első részét képezi. Az egyesületnek, mint a jan. 5. gyűlésen tett jelentésből látszik, küzdelmes, bonyadalmas multja van. Nem külső ellenség ellen, hanem önmagában kellett mindig küzdenie. A gondatlan, és néha épen lelkiismeretlen kezelés nem engedte még eddig, hogy anyagi erőre vergődjék. Pedig sokáig nem panaszkodhatott az egyesület részvételességről. Tenyek bizonyítják, hogy több alkalommal nyújtott a magyar és a német közönség pártolása módot, hogy anyagilag az egyesület megerősödhessék, de mostoha sorsa mindannyiszor gondoskodott olyan egyénekéről is, kik tényekben mutatják meg, hogy jobban szeretik magukat, mint a közügyet. Kilencz évvel volt ezelőt, midőn minden magyar ember készséggel hozta meg áldozatát hazánk elhunyt nagy fia Deák Ferencz emlékének megörökítéséhez. A berlini magyarok is osztolni kívántak a nemzet áldozatában, tehát egyesületileg mulatságot rendeztek a Deák-szobor javára. Nem maradt el a siker. A német uralkodóház tagjai szintén az egyesület által kívántak a szent célhoz járulni. A begyűlt szép öszszegnek jelentékeny részével, az egyesületnek érdeme szerint tiszteletre méltó elnöke tovább állított, még pedig egy üres, de pénzesnek állított levéllel játszódnán ki postahivatalt és magyar egyesületet. Ily szép historia ugyan több nem ékesíti a magyar egyesületet, de ez az egy elég volt jó hírnevének megalapítására annyira, hogy sokan a Berlinben időző magyarok közül vonzódság helyett inkább örizkedtek az egyesülettől. Ma már azonban, a mint a jelentés mondja, csaknem teljesen szét van oszolta az előtétel, mely egyesek lelkiismeretlensége miatt az egyesületet sújtá, ma már örömmel kerasi fel minden hazánkia mihelyt Berlinbe érkezik és elég végig tekintenie a tagok névsorán, hogy kételey, mely tán néha felcsillan lelkében, végkép kialudjék. Jelenleg a rendes tagok száma 70—80 közt áll, van aztán mintegy 20 tiszteletbeli tag, kik közt hazánk legjelesebb férfait számláljuk. A legközelebbi választmányi gyűlésnek azon határozatát árulhatom itt el, hogy a következő gyűlésen még két kitünőségünknek Ipolyi Arnoldnak és Beóthi Zsoltnak tiszteletbeli taggá választása ajánlatba fog tétetni. Az ajánlat elfogadása pedig határos a bizonyossággal.

De szóljak arról is, mit mivel a mi egyesületünk. Célja, a mint az alapszabályok első paragrafususa oly gyönyörtelen mondja: „Berlinben tartózkodó honfitársaink között a társadalmi érintkezést fenntartani, a hazafias érzelmeket ápolni s köztük a mivelődést alkalmas eszközökkel előmozdítani.“ Tehát a czélunk megfelelőleg, hetenkint egyszer összejövünk. És mit teszünk itt? hát legelső sorban, ne hogy német nemzetellenes tüntetésekbe boesátkozzunk — a mit mind alapszabályaink, mind a rendörség nyomatékosan tiltanak — német nemzeti italból a sörből veszünk lelkesülést. Szókták ugyanis részeg emberről mondanai „a bor beszél belőle,“ ha mi olyan helyzetbe jutnánk, akkor belőlünk a sör fogna beszélni, mely bizonyára nem szól a német ellen. Először is tehát az asztalok díszítettnek fel a sörös poharak kettős soraival és most: „Elnök ezennel a gyűlést megnyitja.“

„Jegyző felolvassa a jegyzőkönyvet, mely W. urnak sem lévén kifogása ellene — hitelesítették.“

„Elnöknek van szerencséje G. egyetemi hallgató bölcsestés urat, mint vendéget bemutatni, kit is a gyűlés megjelenez.“

Ezekben a napirend kilévén merítve, követeznek az interpellációk:

„S. interpellálja az elnököt, miért nem volt az egyesületnek Sylveszter estvéjén mulatsága.“

„Elnök válasza, hogy, mert nem rendezett az egyesület — meglegedéssel vétetik tudomásul.“

Követeznek az indítványok:

„P. indítványozza: rendezzen az egyesület, „Matineét“ még pedig a magyar nyelv gyakorlása érdekében kérjen fel német tudósokat felolvasást tartani, méltó sajnálattal fogadtatik.“

„W.-nek telegrammon jött indítványa van a könyvtár gyarapítása érdekében.“

K. ur. mivel ma még nem szölt, felhatalmaztatik ez ügyben nyilatkozni.

„Ö teljesen osztja előtte szóló véleményét, a dolog első felére nevez sajnálattal kell azouban kijelentenie, hogy nem érthet egyet abban, miszerint „minél előbb“ kell a könyvek jó karba hozásáról gondoskodni; az ő véleménye szerint nem minél előbb, hanem „sürgösen“ kell. Ha sok urak vele egyet nem értenek, ő arról nem tehet!“

W. indítványa K. ur módosítása szerint szavazattöbbséggel elfogadtatik.

„A tárgysorozat ki lévén merítve, elnök ezennel a gyűlést bezárja.“

Igy hozzuk a nagy fontosságú végzéseket és aztán mégis még választmányi gyűlésnek külön el kell határozni, hogy „a mult gyűlés nem határozott semmit.“

Mindezek sok mulatságot nyújtanak és mi lelkesülünk rajtok, mert hát „első a haza!“

A koresolyázó-egylet táncestélye.

Jó gondolat volt a koresolyázó-egyletnek, mint nagyobbára női tagokból állónak, a 20. és 29. zászlóalj tiszti karával szövetkezni az estély rendezésére; így oly helyes arány jött létre, hogy 36 pár lejtette az első négyest.

Az estély világitása bálialis, díszítése félbálialis, kinézése elegans volt. Városi szépeink csaknem teljes számban megjelenése tette az estélyt eleganssá.

A jelen volt hölgyek közül felemlítjük: Bodola századosné, Domokos főhadnagyné, Mátyusné, Krizmanits főhadnagyné, Kubinyi őrnagyné, Mórágyné, br. Splényi Henrichné, Szentkereszthegyi alezredesné, Vajna Károlyné, Váró Ferenczné, ifj. Winkler Jánosné, Barsay Klementin, Lázár Irén, Ludvig Olga, Medgyes Erzs, Gáspár Jolán, Radivó Helén, Radó Mariska, Sikorszki Tilda, Vajda Ilona, Vajda Róza, Winkler Bella és Flóra urhölgyek stb.

Az estély nagyon kedélyesen folyt le (kellemes meglepetésű intermezzóról is gondoskodott az egylet egy nagy pártfogója; minő pl. a lakatos bevezetése a czukrászdába stb.)

Éjtel előtt 2 négyes, azután szintén kettő lett régig táncolva, melyek közül az utolsó volt a leglelkesebb. — Hogy az egész estélyen mily jó kedv uralkodott, azt leginkább bebizonyítja az, hogy a táncolók egész reggel 4 óráig hódoltak Terpsichoré neves művészetének, és hogy egy kisebb, vegyesen hölgyek és férfiakból álló társaság, kik közül Gamauf Vilmos az erdélyi gazdasági egylet titkára szép pohárköszöntőivel tünt ki, csak reggel 6 órakor hagyta oda a kitünően sikerült mulatság színhelyét. I.

VEGYES HIREK.

— Csató János megyénk érdemes alispánja hivatalos s társadalmi téren kifejtett nagy munkássága mellett az irodalom különböző ágaiban is nagy szorgalommal működik. Növénytan, helyrajzi s vadászati közleményei sűrűn követik egymást bel- és külföldi lapokban egyaránt. Mint szerencsés medve- és zergevadást a külföldi bajtársak arczképe kiadásával tüntették ki. Közlebről pedig a „Növénytan lapokban“ jelent meg tőle megyénkben a Ponori határon előforduló, eddig ismeretlen „Mluha“ nevű tenger szemnek igen érdekes ismertetése.

— Az erdélyi részek fővárosának Kolozsvárnak a közelmúlt napokban nagy vendége volt. Ugyanis hazánk aranytollu koszosas költője Jókai Mór „Arany ember“-ének a kolozsvári színpadon jan. 31-én és febr. 1-én történt előadása alkalmából lejtő Kolozsvárra és ott egy pár napot töltött el. Talán mondanunk sem kell, hogy fogadtatása a lehető legfényesebb és szívélyesebb volt. Jókai a kolozsváriaknak ez alkalommal megígérte, hogy ez év tavaszán ismét lejön Kolozsvárra, és akkor egész hetet fog ott tölteni. Értesülésünk szerint az alkalommal Enyedet is meg fogja látogatni a nagy költő.

— A Bethlen-főtanodai ifjuságnak bálja mint rendesen, ugy ez alkalommal is nagy és díszes közönséget hozott mozgásba. Febrúár 7-én a közeli és távoli vidékről is számosan jöttek Enyedre, hogy az ugn. vezetett „deák bálban“ részt vegyenek, mely az enyeden tartatni szokott bálók között a legnépesebb, a legelőkelőbb és a legesztelenebb szokott lenni. A bál régi jó hírének ez alkalommal is megfelelt. Lapunk közlebről számában erről többet.

— A helybeli iparos ifjuság a kisededő-intézet javára folyó évi febrúár hó 14-én (szombaton) este, az óvoda termeiben jótékonyczélú zártkörű táncvígalmat rendez. Belépti díj: személy-jegy 60 kr, család-jegy 1 frt 50 kr. Jegyeket előre is válthatni W o k á l János ur könyvkereskedésében, a bál estéjén pedig a pénztárnál. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség. — Vendéglősről és czukrászatról gondoskodva van. — Ezen kedélyesen igérkező mulatság pártolására felhívjuk e helyen is iparosaink figyelmét, annál is inkább, mivel az estély tiszta jövedelme a fenn nevezett nemes czélra fordítatik.

— Számolás a nagyenyedi koresolyázó-egylet febr. 1-én tartott estélyéről. Felülfizettek: Pacor Albert altábornagy, Zeyk Dániel országgyűlési képviselő és egyleti

elnök 5—5 frtot. Dr. Nagy Albert ezredorvos 4 frt. Kubinyi Mór őrnagy 3 forint, Beck Márton Mór szabadállományi hadnagy 2 frt, id. Winkler János 1 frt 50 kr; továbbá Bihar Ferenc őrnagy, Bodola Lajos, Bodola Zsigmond százados, Czövek Jenő hadnagy, Dezső Miklós sz. á. hadnagy, dr. Donogány Jakabné, Kristyóri Andor hadapród, dr. Magyar Károlyné, Mangesi Frigyes, Mórnyi István, Fehér Damascén, Korbuly Balint, Öbörth Lajos, Péchy Dezső sz. á. hadnagy, Szigethy János hadnagy, Tábor ellenőr, Vásárhelyi József hadnagy, ifj. Winkler János, Zeyk Kálmán 1—1 frt, x—y 85 kr, végül Csizsér Dániel hadnagy, Lajos Ferenc hadnagy, Kanabe Ferenc főhadnagy, Krismanits Vilmos főhadnagy, Maesege Béla főhadnagy, Tompa Tamás hadnagy, Wermescher György hadnagy 50—50 krt. Összesen 44 frt 35 krt. Jegyek elárulásából befolyt 97 frt 59 kr. Összes bevétel 141 frt 85 kr. Ezzel szemben az összes kiadás lett 71 frt 85 kr, marad tehát tiszta jövedelem 70 frt, melyből 35 frt átadott a helybeli honvéddállomás parancsnokságnak a honvéd tiszti özvegyek és árvaik segély ellátási alap javára elküldés végett. Dr. Winkler Albert, pénztáros.

— **A folyó évi január hó 14 én tartott fillérestélyi alkalmából** adakoztak: Kovács Gyuláné 1 frt, öz. dr. Donogány Jakabné 1 frt, Iucze Samuné 40 kr, Horváth Józsefné 60 kr, Tökés Imréné 40 kr, Szentkereszthegyi Paula Kratowil alezredesné 1 frt, honvédfőorvos dr. Nagy Albertné 1 frt. Felülfizettek: Mészáros Józsefné 50 kr, öz. Kovács Kelemenné 70 kr, Tüzes Árpád 70 kr, N. N. 10 krt. Fillérekből begyűlt 13 frt 50 kr, összesen 20 frt 90 kr. Ebből kiadás 12 frt 20 kr. Tiszta jövedelem 8 frt 70 kr. Mely összeg a multikori maradékból 10 frtra kiegészítve a helybeli takarékpénztárba helyeztetett el. Fogadják a nemesszivi adakozók, felülfizetők és ügybuzgó partolók nemes adományaikért és nagybecsű támogatásukért legforróbb köszönetünket. Nagy-Enyed, 1885. február 6-án. A fillérestélyt rendező bizottság nevében Nagy Mózes, titkár és pénztárnok.

— **Gr. Haller Ferenc** fehéregyházi uradalma közelebről két részre fog osztani. Az egyik rész gróf Haller József, a más rész a kastélyllyal együtt Baruch Adolf tulajdonába megy át. Baruch Adolfnak ezen birtokou 79 ezer forint biztosított követelése van. Itt is igaznak bizonyul a deák közmondás „inter duos litigantes tertius gaudet.“ Míg a két testvér-gróf egymással életre-halálra perlekedett, azalatt Baruch Adolf megtalálta az utat, mely a fehéregyházi gyönyörű kastély birtokába vezet.

— **Wokál János könyvnyomdájába** egy kellő képzettséggel bíró, szorgalmas fiatal, mint gyakoronok felvétetik.

— **A Deesen** építendő magyar színház javára rendezett sorsjáték huzása folyó évi febr. 1-én történt meg. Miután ezen sorsjáték jegyeiből lapunk olvasói közül is számosan vásároltak, nem tartjuk feleslegesnek közölni, hogy mely számokkal mennyit nyertek az illető sorsjegytulajdonosok: 853. sor 89. száma esett a főnyeremény 2000 frt. a 46. sor 16 sz. és a 421 sor 17 sz. nyertek 150—150 frtot; a 471. sor 57 sz., 525 sor 93 sz. és 825 sor 72 sz. nyertek 70—70 frtot; a 196 sor 70 sz. nyert 50 frtot; az 528. sor 16 sz. nyert 40 frtot. Ezen főnyere-

ményeken felül még 90 sz. különböző sorozatokból nyert egyenként 10—10 frtot és 14. nyert egyenként 5—5 frtot.

— **A Nagy-Szebenben megjelenő „Tribuna“** ez. román lap egyik mult évi számában többek között ezt írta: „vagy a románoknak, vagy Magyarországnak el kell pusztulni, mert a dolog így áll a románoknak lenniük kell az alkalmat, hogy az országot alapjában felforgassák s ellenségeivel szövetségesszenek.“ Az ügy-zség eme kifejezése miatt a „Tribuna“ szerkesztője ellen sajtóperit indított. A nagy-szebeni esküdség ezen ügyben febr. 3-án tartott ülésében egyhangulag felmentette egy Pop Pakurár Comélt, mint a „Tribuna“ szerkesztőjét, valamint Slavicianu Juont mint az igazító cikk szerzőjét. A nagy-szebeni esküdség ezen felmentő ítélete a magyar közvélemény által máltó felháborodással fogadtatott.

— **Piaczi árjegyzék.** Nagy-Enyed, 1885. február hó 5. Egy hectoliter tisztabuza 5 frt — kr, rozs 3 frt 50 kr, elegendő buza 4 frt — kr, törökbuza 3 frt 60 kr, zab 2 frt 25 kr. Egy kiló marhahús 36—40 kr, sertésbúza 40 kr borjusz 32 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY
SZILÁGYI PÁRKAS TÖRÖK BERTALAN
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Sz. 6405—1884.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közlése tételik, hogy öz. Ferenczy Elek szül. Iszak Rózália végrehajtható 500 frt tőke, és ennek 1879. jan. 1-től járó 6% kamata és 35 forint és 8 frt 95 kr költség követelése kielégítésé végett végrehajtást szenvedő Ferenczy Sándor hagyatékának, képviselve ügygond-

nok Ferenczy János által a magyarsülvei 92. sz. tjkben A+ 1—28. rsz alatt foglalt fekvősegei 444 frt kikialtási árban M-Sülye község előjárósági helyiségében 1885. évi február hó 9-ikén délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikialtási aron alól is eladának. Venni szándékozók kötelesek a kikialtási ár 10%-at készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42 §. jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételért pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 15 nap alatt második felet pedig 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint leteti hivatalhoz lefizetni.

Különb. az árverezés megállapított feltételei alóliit telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és M-Sülye község előjáróságiánál megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagy-Enyed, 1884. okt. hó 27-én.

Leszállított áron.

A nagyenyedi Bethlen fótanoda nagymennyiségű téglát és cserepet bocsát áruba. A téglá ára helyt a gyárban 12 forint, a cserepé 16 forint.

Egy VI. gymn. osztályt jó sikerrel végzett, román nyelvet is beszélő solid magaviseletű fiatal ember alólirtnál mint gyakoronok 120 frt évi fizetés és teljes ellátás mellett alkalmazást nyerhet. A jegyzői teendők elintézése körül jártassággal és erőlri képesítéssel okmánnal bírók előnyben részesülnek. Bővebbi értekezhetés levél útján. — Tövis, 1885. febr. hó 7-én. **Ravai N. József**, körjegyző.

5 kiló finom Ceylon kávé, kivánatra fele Jáwa, 7 frt. Egy kiló 1 frt 50 kr.

Hogy a külföldről: Altona, Triest, Hamburg és Heilbronn 5 kilós kávék hozatala, mely üzletünkre oly szilbasztólóg hatott, feleslegessé váljék: egy nagyobb kávészállítmányt vettem az itten felsorolt fajtákból készpénzben; ezen előnyös vétel által azon kedvező helyzetbe jutottam, hogy 5 kiló finom Ceylon-kávé — vagy kivánatra felét Jáwát — 7 forinton adhatok, s így nálam a beszerzés nemcsak kényelmesebb, de előnyösebb is, mivel a külföldről jöttek zsák, spárga s peccétekkel együtt 43¹/₂ kilót nyom; a nevezetteket leszámítva, a tiszta kávé súlya 4¹/₂ kiló, így nálam ugyanazon pénzen 40 dekával több és jobb kávé lehet megszerzeni. A kávék és cukor árai kevesebb vételnél a viszonyokhoz képest szinte le vannak üzletemben szállítva.

A már közelgő évadra üzletem, mint már 15 éven át, most is el van látva legbiztosabb helyről különböző legjobb fajta Aranka mentes francia és magyar luczerna és lóherével, fűmaggal, takarmány repákkal, óriás és oberndorfi, ugyszintén kertli véte-mény- és virágmaggal. — A gazdasági cikkek felett több gyárosokkal most foly az álku és ígérhetem, hogy ásök, kapák, ekék legjobbak és legkönnyebbek az idén 10—12 % kal bizton olesőbbak lesznek a mult évi áraknál, és hogy ezen versenyzést folyton érvényesíthessem, kérem a t. fogyasztó közönség további becses pártfogását, mert olesó árakat csak nagy fogyasztás mellett, nagyobb vételeknél lehet elérni.

Kendermag és bükköny nagy mennyiségben van raktáron piaczi árban.

15 évi becses pártfogásait ezuttal is megköszönve, maradok teljes tisztelettel

Bisztritsány Lajos.

Könyvnyomda

Wokál János könyvárus és nyomdász Nagy-Enyeden.

Ajánlja a most, egészen ujonnan berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT,

mely egy egész új nagy gyorsajtóval és a hozzá megkivántató betűkkel van ellátva. Elvállal mindennemű és nyelvű könyvek, bármiféle rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, név- és meghívó jegyek, tánczrendek, gyógyszerári jelzetek, barom-utlevelek, vásár-czedulák, hirdetmények, bármily nagyságu falragaszok, — szóval minden e szakmába vágó munkák izléses kiállítását.

Különösen a kir. körjegyzők, megyei s városi hatóságok és a községi előjáróságok, valamint takarékpénztárak figyelmét bátor vagyok arra felhívni, hogy a hivatali szükségletre megkivántató nyomtatványok gyors elkészítésére s a legolcsóbb árszámításra különös súlyt fektetek. — A községi bíróságok részére szükséges nyomtatványokból raktárt tartok s azokból kis mennyiségben koncz számra is jutányos áron szolgálók. — Nemkülönb. ajánlom

kölcsön-könyvtáramat,

mely áll 3200 magyar és német könyvből. A beállítás mindennap megtörténhetik. A részvénydíj nagyon csekély. Vidéki olvasók előnyben részesülnek. Végül ajánlom jól berendezett

KÖNYVKÖTÉSZETEMET

melyben mindennemű könyvkötői munkák, egyszerű, valamint arany metszésű könyvek, új díszmunkák felvállaltatnak, jutányos áron és gyorsan elkészítetnek. Bővebb tájékozás végett megjegyezni kívánom, hogy a Pollák-féle nyomda nem létezik.

Kölcsön-könyvtár

Nyomatott Wokál János könyvnyomdájában N.-Enyeden.

KÖNYV- és ZENEMŰ-KERESKEDES

KÖNYVKÖTÉSZELET

Szerk
Nag
A KIAD
a lap sz
közlem
Kia
Wokál J
az elősz
bérmen
Kéziratok

Az erdél

Az ala
művelődési
vezetes fela
gilag pu
kezik, a

Szom
ó ban levő
letre nálul
ható felada

Népü
szegényedi
az országo
de megeme
az uzsora,
állapotnak
huza-vona,

Ez na
hezebb felk
konikusá v
Elhíthetni m
nagy hiba

Az er
halad előb
lése egy n
ha gond t
önérzetre
mertékletes
rékosságho

Ez pe
és lelkiism
rágzását n
szükséges

Myrta
árnyában ö
engedve át
dlati, a ki
déseket inte
embert? Cs
nem volt ke

Azonb
jost szereti,
ugy tetszett
s voltak pill
Megfejtethé
lása, mely
meg nem r

Igy ü
melynek vi
vala, Lajos
levelei hirt
vállait.

A fára
— Jó
— Jó

Azon
tek az ifju
szavát s gy